

Zhrnutie druhého stanoviska európskeho dozorného úradníka pre ochranu údajov k návrhu smernice Európskeho parlamentu a Rady o využívaní údajov z osobných záznamov o cestujúcich na účely prevencie, odhaľovania, vyšetrovania a stíhania teroristických trestných činov a závažnej trestnej činnosti

(Úplné znenie tohto stanoviska sa nachádza v anglickom, francúzskom a nemeckom jazyku na webovej lokalite európskeho dozorného úradníka pre ochranu údajov www.edps.europa.eu)

(2015/C 392/09)

I. NÁVRH A JEHO SÚVISLOSTI

1. Debaty o možnom systéme osobných záznamov o cestujúcich (PNR) sa v EÚ rozvíjajú od roku 2007, od predloženia návrhu rámcovej smernice Rady ⁽¹⁾. Zámerom pôvodného návrhu bolo zaviazat leteckých dopravcov prevádzkujúcich lety medzi EÚ a tretími krajinami, aby zasielali údaje PNR príslušným orgánom na účely prevencie, odhaľovania, vyšetrovania a stíhania teroristických trestných činov a závažnej trestnej činnosti. EDPS vydal stanovisko k tomuto návrhu ⁽²⁾ a sledoval jeho vývoj.
2. Dňa 2. februára 2011 prijala Komisia nový návrh smernice Európskeho parlamentu a Rady o využívaní údajov z osobných záznamov o cestujúcich na účely prevencie, odhaľovania, vyšetrovania a stíhania teroristických trestných činov a závažnej trestnej činnosti (ďalej len „návrh“). EDPS vydal stanovisko k tomuto novému návrhu ⁽³⁾, v ktorom uviedol ďalšie poznámky a pripomienky k textu týkajúce sa, okrem iného, nevyhnutnosti a proporcionality návrhu, jeho rozsahu pôsobnosti, výmeny informácií medzi členskými štátmi a uchovávaní údajov PNR.
3. Rada prijala všeobecný prístup k textu navrhnutom Komisiou 23. apríla 2012 ⁽⁴⁾ s cieľom začať rokovania s Parlamentom.
4. Legislatívny postup bol prerušený, pretože Výbor Európskeho parlamentu pre občianske slobody, spravodlivosť a vnútorné veci (LIBE) zamietol návrh 24. apríla 2013 ⁽⁵⁾, pričom spochybnil jeho nevyhnutnosť a proporcionalitu. Nedávno boli diskusie obnovené po teroristických útokoch, ktoré sa uskutočnili v Paríži v januári 2015 ⁽⁶⁾.
5. Vo svojom uznesení z 11. februára 2015 o protiteroristických opatreniach ⁽⁷⁾ sa Európsky parlament zaviazal „k úsiliu o dokončenie smernice EÚ o osobných záznamoch o cestujúcich do konca tohto roka“ a naliehavo žiadal Komisiu „aby určila dôsledky rozsudku Súdneho dvora týkajúce sa smernice o uchovávaní údajov a o jeho možnom vplyve na smernicu EÚ o osobných záznamoch o cestujúcich“. Európsky parlament takisto povzbudil Radu k tomu, aby vykonala ďalší pokrok v práci na balíku opatrení na ochranu údajov, aby trialógy o oboch – o smernici EÚ o osobných záznamoch o cestujúcich a balíku opatrení na ochranu údajov – mohli prípadne prebiehať súbežne. Takisto povzbudil Komisiu k tomu, aby vypočula názory nezávislých odborníkov v oblasti presadzovania práva, bezpečnosti a spravodajských služieb a zástupcov pracovnej skupiny zriadenej podľa článku 29, vo veci prerokovania nevyhnutnosti a proporcionality systému PNR.
6. Okrem toho sa v uznesení vyzývajú členské štáty, „aby optimálne využili existujúce platformy, databázy a systémy varovania na európskej úrovni, ako sú Schengenský informačný systém (SIS) a systém vopred poskytovaných informácií o cestujúcich (APIS) ⁽⁸⁾“ a Parlament rozhodne podporil „lepšiu výmenu informácií medzi orgánmi presadzovania práva členských štátov a agentúrami EÚ“ ⁽⁹⁾.

⁽¹⁾ COM(2007) 654 v konečnom znení.

⁽²⁾ Stanovisko európskeho dozorného úradníka pre ochranu údajov (EDPS) z 20. decembra 2007 k návrhu rámcového rozhodnutia Rady o využívaní údajov z osobných záznamov o cestujúcich (PNR) na účely vynucovania práva (Ú. v. EÚ C 110, 1.5.2008, s. 1).

⁽³⁾ Stanovisko európskeho dozorného úradníka pre ochranu údajov z 25. marca 2011 k návrhu smernice Európskeho parlamentu a Rady o využívaní údajov z osobných záznamov o cestujúcich na účely prevencie, odhaľovania, vyšetrovania a stíhania teroristických trestných činov a závažnej trestnej činnosti.

⁽⁴⁾ Všeobecný prístup Rady, znenie schválené 23. apríla 2013, 8916/2.

⁽⁵⁾ Pozri uznesenie Európskeho parlamentu z 23. apríla 2013.

⁽⁶⁾ Pozri https://en.wikipedia.org/wiki/Charlie_Hebdo_shooting. Vo veci spojenia s návrhmi EÚ o PNR pozri napr. vyhlásenie členov Európskej rady po neformálnom stretnutí hláv štátov alebo vlád v Bruseli 12. februára 2015: <http://www.consilium.europa.eu/sk/press/press-releases/2015/02/150212-european-council-statement-fight-against-terrorism/> a správu o vykonávaní opatrení koordinátora EÚ pre boj proti terorizmu: <http://data.consilium.europa.eu/doc/document/ST-9422-2015-REV-1/sk/pdf>.

⁽⁷⁾ uznesenie Európskeho parlamentu 2015/2530.

⁽⁸⁾ uznesenie, bod 11.

⁽⁹⁾ uznesenie, bod 22.

7. V tejto súvislosti predložil spravodajca výboru LIBE 17. februára 2015 aktualizovanú správu⁽¹⁾. V tomto dokumente bolo navrhnutých niekoľko úprav návrhu Komisie, ako napríklad začlenenie letov v rámci EÚ. Pracovná skupina zriadená na základe článku 29 zaslala výboru LIBE list a predložila v ňom svoje poznámky a pripomienky k správe⁽²⁾. Výbor LIBE schválil svoje predbežné hlasovanie 15. júla 2015 a dohodol sa, že začne rokovať s Radou.
8. Toto stanovisko európskeho dozorného úradníka pre ochranu údajov sa bude týkať zmien v návrhu, ktoré navrhol výbor LIBE a Rada so zreteľom na trojstranné rokovania, ktoré sa majú začať tento mesiac. V návrhu sa zohľadní rozsudok *Digital Rights Ireland* Európskeho súdneho dvora⁽³⁾ vydaný 8. apríla 2014 (ďalej len „rozsudok DRI“) a začlení ho vo svojom odôvodnení.
9. EDPS uznáva, že Európa čelí závažným teroristickým hrozbám a musí prijať účelné opatrenia. Boj proti terorizmu a závažnej trestnej činnosti je legitímnym záujmom, ktorý presadzuje zákonodarca a EDPS, ako nezávislá inštitúcia dohľadu v EÚ, nie je *a priori* za akékoľvek opatrenie ani proti nemu. S úplným rešpektom voči úlohe zákonodarcu v hodnotení potreby a proporcionality navrhnutých opatrení EDPS s úctou analyzuje v tomto stanovisku ich dôsledky pre ochranu osobných údajov jednotlivcov a ich súkromie so zohľadnením existujúceho legislatívneho rámca a judikatúry v oblasti ochrany údajov a súkromia. Táto analýza sa týka nášho poslania radiť inštitúciám vo veci dôsledkov ich politík na ochranu údajov, najmä ak majú vážnejší vplyv na práva na súkromie a ochranu údajov.

IV. ZÁVER

62. EDPS víta rôzne zlepšenia, ktoré Rada a výbor LIBE vykonali v návrhu, napríklad pokiaľ ide o osobitné ustanovenia o ochrane údajov, prítomnosť úradníka pre ochranu údajov alebo osobitný odkaz na právomoc orgánov dohľadu.
63. Základný predpoklad pre systém PNR, t. j. súlad so zásadami nevyhnutnosti a proporcionality, však ešte nie je v návrhu splnený. V návrhu sa neuvádza komplexné hodnotenie schopnosti v súčasnosti existujúcich nástrojov dosiahnuť účel systému PNR EÚ. Okrem toho, nestanovuje sa v ňom podrobná analýza rozsahu, v ktorom by sa účel systému PNR EÚ mohol dosiahnuť menej rušivými opatreniami. Z necieleného a hromadného zhromažďovania a spracúvania údajov v systéme PNR sa stáva opatrenie všeobecného dohľadu. Z hľadiska EDPS by bolo jediným účelom, ktorý by bol v súlade s požiadavkami transparentnosti a proporcionality, používanie údajov PNR na základe jednotlivých prípadov, ale len v prípade závažnej a konkrétnej hrozby zistenej špecifickjšími ukazovateľmi.
64. Keďže nie sú k dispozícii informácie o tom, že by bola náležite preukázaná nevyhnutnosť a proporcionality opatrení, EDPS sa domnieva, že ani upravený návrh ešte nespĺňa normy článkov 7, 8 a 52 Charty základných práv Európskej únie, článku 16 ZFEÚ a článku 8 EDEP.
65. EDPS by rád podnietil zákonodarcov, aby ďalej skúmali realizovateľnosť na základe súčasných hrozieb selektívnejšími a menej rušivými opatreniami dohľadu na základe konkrétnejších iniciatív zameraných, ak je to vhodné, na ciele kategórie letov, cestujúcich alebo krajín.
66. Okrem základných nedostatkov návrhu, identifikovaných vyššie, sa hlavné pripomienky EDPS v tomto stanovisku týkajú nasledujúcich aspektov:
  - v návrhu by sa malo obmedziť obdobie uchovávania údajov na obdobie, ktoré je odôvodnené objektívnymi kritériami vysvetľujúcimi obdobie uchovania,
  - v návrhu by sa malo explicitnejšie stanoviť, že údaje PNR nesmú byť použité na iné účely, než je prevencia, odhaľovanie, vyšetrovanie alebo stíhanie teroristických trestných činov a závažných trestných činov,
  - v zásade by sa mal získať predchádzajúci súhlas súdu alebo nezávislého správneho orgánu k žiadosti príslušného orgánu o prístup k údajom,

⁽¹⁾ Správa je k dispozícii na tomto odkaze: <http://www.europarl.europa.eu/sides/getDoc.do?pubRef=-//EP//TEXT+REPORT+A8-2015-0248+0+DOC+XML+V0//SK>.

⁽²⁾ List z 19. marca 2015 od pracovnej skupiny zriadenej podľa článku 29 predsedovi výboru LIBE.

⁽³⁾ Súdny dvor EÚ, *Digital Rights Ireland Ltd*, 8. apríla 2014 v spojených veciach C-293/12 a C-594/12.

- návrh by sa mal opierať o primerané ochranné opatrenia na zaručenie bezpečnosti údajov spracúvaných PIU,
- rozsah pôsobnosti systému PNR, pokiaľ ide o typy trestnej činnosti, by mal byť oveľa obmedzenejší; okrem toho by mali byť podrobnejšie vymedzené definície „závažného nadnárodného trestného činu“ a „bezprostredného a závažného ohrozenia verejnej bezpečnosti“,
- kritériá potrebné na posúdenie údajov PNR zo strany príslušných orgánov by mali byť lepšie vymedzené a presnejšie,
- zákonodarcov vyzývame, aby počkali do prijatia nového balíka o ochrane údajov, aby sa úplne prepojili povinnosti z návrhu s novými prijatými ustanoveniami,
- hodnotenie smernice by malo byť založené na komplexných údajoch vrátane počtu osôb skutočne usvedčených a nielen trestne stíhaných, na základe spracovania ich údajov.

V Bruseli 24. septembra 2015

Giovanni BUTTARELLI

európsky dozorný úradník pre ochranu údajov
